

کارشناسان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» چشم‌انداز سال آتی را بررسی کردند

۱۴۰۳ سال حساسی و پیچیده اقتصاد ایران

۷۹۲

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فرهیختگان

«شماره مسلسل ۲۸۲۱»
«پنجمیه ۱۴ اسفند ۱۴۰۲»
«۲۳ رمضان ۱۴۴۵»
«۱۴ مارس ۲۰۲۲»
«شماره ۴۱۰۳»

شماره پستی فرهیختگان ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ منتشر خواهد شد

www.Fdn.ir | Thu | 14 Mar 2024 | vol.15 | No. 4103 | 16 Pages

رقابت نایب‌رئیس با رئیس

به نظر می‌رسد کاندیداتوری علی نیکزاد برای رقابت با قالیباف به عنوان گزینه جریان پشت‌صحنه امنا جدی است

عیدانه «فرهیختگان» و «رادیو مضمون»
گپ‌وگفت‌هایی با اهل فرهنگ و ادب درباره کتاب، رسانه و فرهنگ است

این فصل را با ما بشنو

با گفتارهایی از رضا امیرخانی، منصور ضابطیان، هوشنگ گلمکانی، احسان رضایی
یلدا ابتهاج، ایوب آقاخانی، احمد دهقان، محمدکاظم کاظمی و...

وزیر علوم در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

پژوهانه، مهارت‌محوری و آیین‌نامه ارتقا اولویت سال آینده است

۴

رئیس موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی مطرح کرد

پیوند دانشگاه و بازار کار؛ اولویت ۱۴۰۳

۴

به نظر می‌رسد کاندیداتوری علی نیکزاد برای رقابت با قالیباف به عنوان گزینه جریان پشت‌صحنه امنا جدی است

رقابت نایب‌رئیس با رئیس

علی مزروعی
خبرنگار گروه نقد روز

با رسیدن به موعد سال جدید و ایام تعطیلات همزمان با رونق گرفتن بازارهای اقتصادی بازار تعاملات سیاسی نیز رونق خواهد گرفت. حدود دو هفته از انتخابات مجلس یازدهم گذشته و ترکیب ناهمگون نمایندگان منتخب انگیزه بیشتری به گروه‌های سیاسی برای تکاپو و فعالیت سیاسی می‌دهد تا بتوانند متناسب با سلیقه خود در تعیین ترکیب هیات‌رئیس مجلس و روسای کمیسیون‌های آن ایفای نقش کنند. اظهارات نمایندگان مختلف نیز نشان می‌دهد مذاکرات سیاسی برای پارکشی‌های جناحی آغاز شده و در ۳ ماه باقی‌مانده تا مسئولیت گرفتن نمایندگان جدید شدت نیز خواهد یافت.

ترکیب ناهمگون مجلس فرصت لابی را فراهم کرد

با کسب‌بودن مجلس یازدهم باعث شده بود ترکیب هیات‌رئیس آن با ثبات بیشتری بر صندلی خود تکیه بزنند. در مجلس دوازدهم امانت‌درد نیروهای سیاسی حاضر باعث شده دیگر نتوان از قبل همه چیز را حدس زد. این تنوع به قدری است که هیچ یک از احزاب و ائتلاف‌های سیاسی به‌طور اختصاصی نتوانسته‌اند حتی ۲۰ درصد کرسی‌های مجلس را صاحب شوند. اگرچه شاید ۱۸ درصد بیشترین سهم را در بین کرسی‌های اختصاصی که در مجلس دوازدهم با لابی نمایندگان مستقل اصلاح‌طلب و اصول‌گرایان غیر حزبی ترکیب مجلس ناهمگون کرده و افشرداکت بسیار فهرست‌ها با یکدیگر نیز مزید بر علت شده است تا هیچ یک از گروه‌ها نتوانند خود را از پیش برنده تلقی کنند. در چنین فضایی رقابت سیاسی بعد از چند سال در مجلس معنای جدی‌تری پیدا کرده و عیار قدرت سیاسی چهره‌ها بهتر محک خواهد خورد.

اصلاح طلبان رای خود را در سبد قالیباف می‌اندازند

یکی از گروه‌های اقلیت در مجلس دوازدهم اصلاح‌طلبان هستند که توانسته‌اند با حدود ۲۰ کرسی ۱۵ درصد از جایگاه‌های تعیین‌تکلیف شده را به دست بیاورند. شاید در یک مجلس یک‌دست این ۴۰ کرسی رقم چشمگیری به حساب نمی‌آمد اما در فضایی که ائتلاف قدرتمندتر مجلس تنها ۱۸ درصد کرسی اختصاصی در اختیار دارد منطقاً نماینده اصلاح‌طلب نیز قدرت بیشتری برای لابی سیاسی کسب کرده و رای‌شان به هیات‌رئیس مجلس اثرگذار خواهد بود. با توجه به اختلاف نظر اساسی که اصلاح‌طلبان با بعضی چهره‌ها دارند از ابتدا پیش‌بینی می‌شد که آنها نتوان خواهند شد رای خود را به سبد قالیباف به عنوان گزینه مد نظر شان بیندازند. این پیش‌بینی با صحبت‌های پشتیبان نماینده مردم تبریز و از چهره‌های شاخص اصلاح‌طلب اکسپن تا حد زیادی قطعیت یافته است. مسعود پزشکیان در پاسخ به سوال خبرنگاری مبنی بر اینکه اصلاح‌طلبان به سمت چه گزینه‌ای برای ریاست مجلس خواهند رفت گفت: «باتوجه با آقای قالیباف در رابطه با موضوع ریاست مجلس دوازدهم صحبت کرد. برای تصمیم‌گیری در رابطه با ریاست مجلس دوازدهم، باید از همه نظرات و دیدگاه‌ها استفاده کرد و نمی‌شود یکجانبه به مساله نگاه کنیم.» پزشکیان در ادامه با کنایه‌ای می‌شود آن را خاطف یکی از نمایندگان جدید برداشت کرد گفت: «اگر قرار باشد افرادی که در روزهای گذشته، اظهارات غیراخلاقی و غیرمنطقی مطرح کردند در قامت ریاست مجلس قرار بگیرند، قطعاً ریاست آقای قالیباف منطقی‌تر به نظر می‌رسد. اینکه بیابیم هنوز از راه نرسیده و کار نکرده، فردی را نقد کنیم که کارهای زیادی انجام داده است، منطقی نیست؛ افرادی که به قالیباف نقد می‌کنند، کجای مملکت را توانسته‌اند درست کنند؟»

نیکزاد: گزینه بالقوه رقابت با قالیباف

حال که پایه‌های ریاست قالیباف در مجلس استحکام قیل را ندارد فضای جامعه کنجکاو است که ببیند رقبای او چه کسانی هستند و در صورت اینکه قرار باشد او از جایگاه ریاست کنار رود چه کسی می‌تواند جای او را بگیرد. پاسخ به این سوال را صرفاً نمی‌توان با مراجعه به آرای تهران به دست آورد. برخی تصور می‌کنند گزینه‌های اصلی رقابت با قالیباف احتمالاً همان رقبای او در انتخابات هستند. اما از آنجایی که این چهره‌ها وجهه سیاسی قدرتمندی در سطح کشور نداشته و در تهران نیز آرای درصد کمی از مردم را کسب کرده‌اند ممکن است در رقابت با قالیباف نیز مورد توجه سایر نمایندگان قرار نگیرند، به‌ویژه اینکه یکی از آنها به عنوان سرلیست فهرست مردم در چند روز اخیر حواشی‌ای را نیز به وجود آورده و به جنجال‌آفرینی در مجلس تمایل نشان داده است. در چنین شرایطی نمایندگانی که به دنبال کنار گذاشتن محمدباقر قالیباف از ریاست مجلس هستند احتمال دارد به سمت گزینه‌های دارای سابقه اجرایی و سیاسی قابل قبولی بروند که در حوزه انتخابیه خود نیز رای مناسبی کسب کرده‌اند. علی نیکزاد نماینده مردم اردبیل از این جهت گزینه قابل قبولی به نظر می‌رسد. او که سابقه تصدی وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و ارتباطات را در کارنامه دارد در مجلس نیز یک سال در قامت نایب‌رئیس دوم ایفای نقش کرده و دو سال نیز نایب‌رئیس اول مجلس بوده است. لذا به لحاظ مسئولیت در مجلس نیز سابقه خوبی دارد که می‌تواند سایرین را به حمایت از او دلگرم کند.

دولت کجای ماجراست

اگرچه دولت‌مدار مدعی عدم دخالت در انتخابات مجلس هستند نشان دهند همچون دولت‌مدار چند دوره گذشته به استقلال قوا اعتقاد بیشتری دارند اما در جریان انتخابات مجلس برخی کنش‌ها از جانب چهره‌های نزدیک به دولت باعث شد تا ابهاماتی در این باره به وجود بیاید. پس از آنکه مهرداد بذرشان در گردمهایی شریان حضور یافت این شائبه قوت گرفت که اگر نگویم دولت، لاف‌لاز وزیر راه که سابقه ریاست دیوان محاسبات را در کارنامه دارد چندان هم به یار نیست به کنش انتخاباتی نیست. علاوه بر پایش کنش‌های پساانتخاباتی چهره‌های منسوب به دولت نیز باعث شده نتوان با اطمینان از عدم حضور دولتی‌ها در انتخابات صحبت کرد. میثم نبلی، مشاور وزیر ارشاد و برادر داماد رئیس‌جمهور نیز از چهره‌هایی است که در حمایت از یکی از نمایندگان جدید کنش نشان داده و این اقدام او به واسطه استاشبش بر رئیس‌جمهور و انتصابش توسط دولت باعث می‌شود تا شائبه حمایت دولت از گروه‌های سیاسی قوت بگیرد. رنجانیوز رسانه‌ای که نیلی مدیرمسئول آن است پس از آنکه آن نماینده جدید به واسطه اظهارات جنجال‌برانگیز خود مورد عتاب قرار داد. بعد از آنکه رهبر انقلاب در دیدار با خبرنگاران نمایندگان را از ستیزه‌جویی و اختلاف بر حذر داشت این نماینده منتخب با حضور در صدورسیما روزی به این تذکر پیش کرد و بار دیگر ضمن طرح اتهاماتی سعی در ایجاد جنجال داشت. رنجانیوز اما بدون توجه به اظهارات او رسانه‌های منتقد را ستیزه‌جو نامید. این مواضع نشان می‌دهد حداقل چهره‌های زیادی در دولت میل به تغییر قالیباف دارند و برای این امر تمام تلاش‌شان را نیز به کار گرفته‌اند. این چهره‌ها در صورتی که رقبای قالیباف قدرت جذب آرای نمایندگان را نداشته باشند احتمالاً به سمت چهره‌های مورد وفاق تری همچون نیکزاد رفته و آنها را مورد حمایت قرار می‌دهند.

محمدحسین نیکدار
کارگردان رادیو مضمون

پرویزن نوروزی!

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۹ خرداد ۱۴۰۲ در آیین اختتامیه پنجمین دوساله کتاب برتر استان سمنان در شاهرود گفته بود برابر ولایت پیمایش در فروردین ۲۳.۵ درصد مردم کتاب می‌خوانند [و اهل مطالعه‌اند] و میزان سرانه مطالعه روزانه ۰.۲ دقیقه است. تازه تاکید کرده بود این عدد، بدون لحاظ کردن کتاب‌های آموزشی و ادعیه است. روزنامه «فرهیختگان» در شماره ۲۴ خرداد ۱۴۰۲ به نقد این آمار پرداخت و آن را بزرگنمایی قلندار کرد. همواره میان آمارهایی که هر ساله نهادهای فرهنگی حاکمیتی ارائه می‌کنند این پرسش مجادله‌آمیز به میان می‌آید که آیا اهل مطالعه بودن فرد یا خواننده واقعی، به‌ویژه معیار «سرانه مطالعه» است؟ اگر نخواهیم آمارسازی کنیم، می‌بایست بگویم این سنخ داده‌ها صرفاً درباره افرادی که در جامعه اهل مطالعه هستند صادق است، نه همه‌آحاد جامعه. هر بار که هنگامه‌ای به پا می‌شود که آیا چنین است و چنان نیست، این پرسش کمتر مطرح می‌شود که به فرض درستی بررسی‌ها، چرا آمارها بیشتر نیست و چه کنیم سرانه مطالعه ملی بیشتر شود. اگر بخواهیم تر حرف رای‌کناسه کنیم ما گمان می‌کنیم که سوازی از همه مشکلاتی که پیش روی جامعه ایرانی است (و نه فقط گروه کتابخوانان) یک مساله این است که مردم ما کتاب‌ندان هستند! و اگر نه کتاب‌نخوان نیستند. یعنی نمی‌دانند چطور کتاب‌هایی را دوست دارند و چگونه کتاب دلخواه‌شان دستیاب‌شان می‌شود. همه حرف ما در این متن پیشنهادهایی برای حل این مشکل است.

بیمارستان‌ها یا به قول افغانستانی‌ها، شفاخانه‌ها، همان دم‌در جایی دارند به نام triage. که کار آن اتاق اولویت‌بندی بیماران برای بهره‌مندی از درمان است و این فرآیند بر اساس شدت وخامت حال بیمار انجام می‌شود. کمی که سبک‌مسئگین کردم دیدم در فارسی زبانی ما، برابر واژه triage از فعل فرانسوی «تریه» (trier) به معنی جدا کردن و سوا کردن پیوریتی و غربالگری است. شاید ما چنین چیزی در عرصه فرهنگ کشور نداریم و اگر هست دست‌کم من از آن بی‌خبرم. پرویزن ابزاری است که «بدان بیختنی‌ها چون شکر و آرد و امثال آن بپزند»، شکی نیست که می‌بایست نرم‌افزاری در فرهنگ‌مان داشته باشیم تا برآورد یافته و سلیقه هر فرد پرویزنی کند و هر آنچه را مثلاً از کتاب‌ها بدخواه اوست به او برساند و برایش کتاب بپزد! چنان که سمدی گفته «به پرویزن معرفت بیخته» به شهادت عبارت «برایمخته»

دم در شفاخانه‌ها به پزشکی کارآزوده می‌ایستد و وارده کسی که آمده را معاینه‌ای سرپایی می‌کنند و می‌گویند خط سبز، زرد، قرمز یا زرد یا زرد یا زرد. کسی هم که دچار باشد خط سباز را بگیرد، دیگری پای رفتن ندارد و می‌بایست او را بپزند؛ چراکه فرد شده با قابل اِحسانیت و متفانه‌سی می‌بایست به سر‌خده فرستاده شود. سبز کسالتی، با وضع قابل تحمل که نیاز به درمان فوری نداشته‌اند و می‌بایست در رنگ در اورژانس تحت درمان قرار بگیرند. شاید گروه سبز در فرهنگ، شبیه نوموژان و دانش‌آموزان سال‌های اول و دوم دبستانند. هر چند که پیش‌تر آشنایی کودک با کتاب ضرورتاً از نوزادی از سوزی خانواده باید آغاز شده باشد. نزد نیازمندی‌ها با وضع نسبتاً نخبه‌مند که بنا به شرایط اتاق اورژانس می‌توانند در حالت انتظار بمانند. اهمیت این گروه در شکل‌گیری ذائقه و عادت‌های فرهنگی دانش‌آموزان سال‌های سوم تا پنجم ابتدایی است که می‌توان با تقویت کتابخانه مدارس و گنجاندن ساعت کتابخوانی در برنامه درسی و تشویق بچه‌ها به خواندن کتاب‌های غیر درسی، شیروینی خواندن را در کام ذهن‌شان نشاند. بی‌شک فرآیند کلاس قصه‌خوانی و کتابخوانی در پایه اول و دوم دبستان هم بی‌اندازه ضروری است.

قرمزی‌ها حال وخیم‌شان توان انتظار ندارد یا طول کشیدن دخالت‌های پزشکی برایشان خطرآفرین است و مرگ به دنبال دارد. در اورژانس عمومی، سال چشم‌اندازی و سال اول و دوم متوسطه بهترین فرصت برای آشنایی دانش‌آموزان با سبک‌های قالب‌های گوناگون نوشتنی‌ها و کتاب‌ها است.

آبی وضعیتشان آندروژیم است و رویه مرگ است که بدون یاری اورژانسی کمتر از ۳۰ دقیقه زنده می‌ماند. این بازه سنی، ولایتین فرصت حاکمیتی برای پیوند زدن فرزندانشان با کتاب و خواندن است. هر چند دیگر دردها و کمتر احتمال می‌رود در آینده دوستی و انس با کتاب برای این دست افراد بی‌شمارد کند. همین که در شفاخانه‌ها پیشامد می‌کنند می‌باید به‌ویژه کتاب و موسیقی و فیلم و تئاتر و دیگر فرآورده‌های فرهنگی هم خواستی است و هر گروهی که بتواند در زمینه‌های گوناگون برادر خدمتی شایسته و بسزایه مردم کشورش و فرهنگ میهنش انجام داده است، چاره‌های واژه‌بیمارستان از شفاخانه استفاده می‌کنم؛ چون در مدرسه با بیمار رویه رو نیستیم. صرفاً پرویزنی دلسوز و کارآزوده می‌بایست تا فرزندانش ایران را به مسیر درستی که «خود» باید برگزینند و به سلیقه «خود» باید انتخاب کنند برساند.

تا فراهم آمدن چنین پدیده‌ای نمی‌توان منتظر نشست و دست‌دست کرد. گروه با‌دکست‌های «همیشه‌درمیان» و روزنامه «فرهیختگان» گفت‌وگو‌هایی با معارفی که شناخته شده و دلپسند مردمند انجام داده و به زیبایی آراسته که اهل کتاب خواندن و کتاب نوشتن و چاپ کتابند؛ کسانی که خوب خواهند و می‌توانند پیشینه‌های کتابی خوبی برای خوانندگان داشته باشند. مضمون نوروزی نوعی پرویزن فرهنگی است؛ کتاب‌بیزی کردن است برای کسانی که در هر زمینه ممکن است دوست داشته باشند بدانند چه کتاب‌هایی بخوانند.

پادکست‌ها ناشرانی با هویتی دیگرگونه

زهره شمیرانی
تهیه‌کننده رادیو مضمون

نشر به سرشت خود فرهنگ‌پرور، رویداد آفرین، فضا‌ساز، دانش‌گستر، آگاهی‌پرکن، اطلاع‌زا و مهارت‌افزاست و در عین حال به جامعه‌یاری می‌رساند که پیشرفت‌شناس و خوش‌بین‌یاب باشد. کاستن از سیطره دانایی و افزودن بر هیمنه دانایی از معمول‌ترین کارکردهای نشر آفرینش‌گر است و همین ویژگی ما سبب می‌شود که با همه بخش‌های جامعه و با همه عرصه‌های فرهنگ پیوند مستقیم داشته باشد و به‌رغم همه اینها گویی که نشر در جامعه ما اکنون از کانون توجه واقعی یکسوی بیرون مانده است. ناشران چه بخواهند و چه نه، چه ببندند و چه نه، در مسیر رویدادهای فرهنگی تأثیر می‌گذارند و البته ژرفا و پهنای این تأثیر به هدف، همت، تلاش، سرمایه، برنامه‌ریزی و سازماندهی آنها در نشر و نیز عوامل کار دخیل در کار بستگی دارد. جایگاه ناشر بزرگ، ناشری که بستر فرهنگی می‌سازد، جریان فرهنگی به راه می‌اندازد، فضای فکری احساسی می‌آفریند و اوقات فراغت علاقه‌مندان را با ابزارین رسانه، زیباترین هدف و زیبنده‌ترین روش پر می‌کند؛ در کنار و هم‌تراز معماران فرهنگی جامعه است. در تاریخ نشر ایران ما وجود آنکه صنعت فرهنگی نشر کتاب، از ولایت سرانده‌ترین و بی‌وق‌ترین شاخه‌های صنعتی کشور بوده است و نیز با وجود همه مانع‌ها و مشکل‌هایی که بر سر راه نشر آزادانه کتاب قرار داشته است، می‌توانیم از ناشرانی نام ببریم که تأثیر خدمات آنها در نشر از تأثیر بزرگ‌ترین طراحان و مدیران مراکز عالی آموزشی و از تأثیر نامدائزترین ترویج‌گرایان فرهنگ کمتر نبوده است. اگر جایگاه ناشر رسانه، زیباترین هدف و زیبنده‌ترین درستی تعریف نکرده‌ایم، خطی و خطایی است که باید به آن اعتراف و در کوتاه‌ترین زمان ممکن به تصحیح آن اقدام کنیم.

قصه اصلی این یادداشت آن است که نشر فقط به تولید کتاب محدود نمی‌شود. گستره نشر بسیار درازان است و رسانه‌های انبوهی از ابزارهای نشر به شمار می‌روند. نشر نهاده و کارآمد برای قضا و بهبود ناگزیر باید به عرصه رویدادهای نو پا بگذازد. با تغییر رسانه‌های جدید که هم‌هنگام قوشنیدن نادیدن‌ها فعال می‌سازند و گاهی جانشین خواندن می‌کنند، نشری مورد توجار خواهد گرفت که به نیازهای چندگانه مخاطب پاسخ دهد. در این مسیر تغییر می‌کند و در لباسی نو هویت خود را تعریف می‌کند. پادکست‌ها از گونه‌های جدید مخاطب‌دوستانه‌اند و در انتظار انتشار هر قسمت حتی با ماندنی کنند و خواننده محصول می‌باشند، برای رادیو مضمون سرمایه‌گران قدرتی است. رادیو مضمون چندم‌مده مانده به نوروز ۱۴۰۲ عدد معنادر ۶۳۰ هزار دالود را پشت سر گذاشته است. این اعداد اما ابزار مانور و نمایش دوش ما. فصل آثار رادیو مضمون که از نوروز به گوش شما خواهد رسید، در قالب گفت‌وگو با خوش‌نامانی چون رضا امیرخانی، منصور ضابطیان، یلدا ابتهاج، ایوب آقاخانی، احمد دهقان و دیگری است که بنا دارند هر یک از زاویه‌ای و با زبانی از کتاب و نشر و چگونه برگزینی کردن کتاب بگویند که برگزینی مقدمه نبه خوانی است.

این سلسله گفت‌وگوها در بهترین حالت باید چندی نسل را در برگیرد؛ نسل پیشگامان و پیشگامان، بزرگان و راهگشایان، سنت‌شکنان و سنت‌پیشگان، مخاطب‌کاران، گذشته‌گراون و ولایت‌گران، اهالی دوره گذار، آینده‌خواهان، بویاکروان و ایستامسکلان و خلاصه از همه سنخ و از هر صنف در عرصه‌ها و زمینه‌های گوناگون و با هر مکتب و مذهب و سلیقه و ذوقی که دارند تا با هر دید و بینشی، فرصتیاب، ادعاها و استدلال‌های رنگارنگ خود و منتسبان خود را آینه‌نگی کنند.

شگفتانه کتابی در راه است

عاطفه عجزفاری
خبرنگار گروه فرهنگ

کتاب‌ها به ما الهام می‌دهند و انگیزه بخشند، ما را تشویق می‌کنند و همیشه باعث می‌شوند مسیر درست را ببینیم، به ما این امکان را می‌دهد بفهمیم هیچ چیز در این دنیا غیر ممکن نیست، به ما اجازه می‌دهد دست به کار شویم و به ما کمک می‌کنند تا پتانسیل واقعی خود را بشناسیم. به ما می‌آموزد که همه محدودیت‌ها خودتحمیلی هستند، محدودیت‌ها همه‌ا محدود ذهن ما وجود دارند. کتاب‌ها این پتانسیل را دارند که باورهای ما را تقویت دهند و

انگار سرنوشت دیگری را برای ما رقم می‌زند. این کلمات شاید شعاری به نظر برسد اما کتاب قیفاهم این کارها را برای ارتقای زندگی آدم‌ها انجام می‌دهد. همه این موارد را می‌توان در زندگی سوره‌هاست که فقط پیگیری بیشتر می‌خواهد، اما وقتی اولین مصاحبه‌ای زندگی‌شان داشتند، دلدور کرد. کتاب‌برای‌من به عنوان خبرنگار کتاب، به جز اینکه حوزه کاری‌ای است که دوستش دارم، انگار به همه زندگی‌ام هم گره خورده، آنقدر برایم دوست‌داشتنی است که هر روز به دنبال کار و سوره‌ای جدید هستم تا منظره‌ای نو به این حوزه نگاه کنم تا هم خودم و هم مخاطبی دچار یکنواختی نشود. وقتی سوره جدید برای نوروز ۱۴۰۳ رسمت سبزی‌ریزی گفته شد، ابتدا برایم گنگ بود و فکر می‌کردم این هم مثل بقیه سوره‌هاست که فقط پیگیری بیشتر می‌خواهد، اما وقتی اولین مصاحبه‌ای گرفتم متوجه تفاوت‌های این کار شدم. قراقران این بود تا برای عبد نوروز، مصاحبه‌های ویژه‌ای را در قالب پادکست رادیو مضمون با اهالی کتاب بگیریم، اینکه می‌گویم، اهالی کتاب، نگاه این بود کسالتی را انتخاب کنیم که حتماً شاعر یا نویسنده یا کار مرتبط با کتاب داشته باشند، بلکه بیشتر این مهم بود که فرد انتخاب شده زندگی‌اش با کتاب گره خورده باشد و به معنای واقعی کتاب‌باز و خوره کتاب باشد.

با همین ویژگی ما همزمان انتخاب شدند و مصاحبه‌ها گرفته می‌شد. انگار برای همه‌مانان هم این مدل گفت‌وگو جدید بود و وقتی بنی قفسه کتاب‌هایمان در محل «رادیو مضمون» قرار می‌گرفتند، انگار آن‌ها نضام کمک‌کننده بود تا بیشتر به این بپردازند که چرا کتاب برایشان مهم بود و هست. چرا کتاب را به‌عنوان اصل اول زندگی‌شان انتخاب کردند و هر کاری هم که انجام دادند، کتاب بازم حضور پررنگی داشت. وقتی در مصاحبه‌ها، خاطرات‌شان را مرور می‌کردند انگار خودشان را در همان بچگی و اولین کتابی که خواندند، می‌دیدند و همین باعث می‌شد و حس و حال‌شان در مواجهه با سوال‌ها جور دیگری باشد. شاید برخی سوالات تکراری بود اما جالبی که از سوزی مصاحبه‌شونده داده می‌شد، با خاطرات جدیدتری همراه بود. وقتی مصاحبه‌ها به اتمام می‌رسید، خودشان هم انگار چند ساعتی جدا شده بودند از امروز و به خاطراتی می‌فکند که فکر می‌کردند فراموش شده اما با سوال‌هایی که پرسیده می‌شد، دوباره یادآوری صورت می‌گرفت و آن خاطرات بزرگ‌تر در ذهن‌شان نقش می‌یست. این مصاحبه‌ها برای خودم که سال‌هاست در حوزه کتاب می‌نویسم جذاب و دوست‌داشتنی بود. موضوع‌ها با برخی از مصاحبه‌شونده‌های این پادکست برای اولین بار نبود؛ چندین‌بار هم با آنها گفت‌وگو کرده بودم، اما باز هم انگار برای اولین بار این حرف‌ها را از آنها می‌شنیدم.

این روزها که پادکست‌ها در حال فتح رکورد زدن در شنیده شدن هستند، سعی کردیم با مصاحبه‌هایی جذاب لطافت خوبی را برای مخاطبانی که علاقه‌مند به حوزه کتاب هستند، رقم بزنیم. برای ما در روزنامه «فرهیختگان» همیشه کتاب یکی از اولویت‌های اصلی در حوزه فرهنگ بوده است. می‌دانیم که کتاب و موضوعاتی که به آن مرتبط هستند هم برای مخاطب جذابیت دارند. آن هم وقتی در قالب یک پادکست و مصاحبه با آدم‌هایی دوست‌داشتنی انجام شود. امیدواریم به شگفتانه‌ای که در سال‌های جدید برای مخاطبان‌مان داریم و تا نامایشگاه کتاب آن را ادامه خواهیم داد.